

Samenvatting aangenomen pensioenvoorstellen Witteveenkader 2015

De parlementaire behandeling van de fiscale hervorming van de pensioenen is afgerond. Op 27 mei 2014 ging de Eerste Kamer namelijk in meerderheid akkoord met de plannen van de staatssecretarissen van Financiën en Sociale Zaken en Werkgelegenheid, zoals neergelegd in de wetsvoorstellen 'Witteveenwet 2015' (EK 33.610) en 'Novelle Pensioenakkoord' (EK 33.847). Eerder stemde ook de Tweede Kamer al in met de afspraken over de fiscale behandeling van pensioenen, waarover het kabinet 18 december 2013 een akkoord bereikte met een aantal Tweede Kamerfracties.

De veranderingen bij de pensioenopbouw, waaronder verlaging van het opbouwpercentage, treten op 1 januari 2015 in werking. De wetswijziging hangt samen met de gestegen levensverwachting en de stapsgewijze verhoging van de pensioengerechtigde leeftijd. Als gevolg van de aanpassingen zullen pensioenpremies dalen, wat voor werknemers resulteert in een hoger netto loon. Dit geeft een bestedingsimpuls aan de economie. Bovendien leiden de aanpassingen tot een besparing op de Rijksbegroting die oploopt tot circa € 2,8 miljard in 2017 (structureel circa € 1,2 miljard). Daarmee is het één van de grote hervormingen uit het regeerakkoord van het kabinet Rutte-Asscher.

Gunstig voor economie en schatkist

Staatssecretaris Wiebes (Financiën) typeert de fiscale hervorming van de pensioenen als een 'besparing met een positieve bestedingsimpuls'. "Mensen leven langer, hebben dus meer jaren om pensioen op te bouwen, en dan is het logisch om de pensioenopbouw over een langere periode tegen een lager percentage te organiseren. Zeker als een dergelijke wijziging niet alleen gunstig is voor de schatkist, maar ook bijdraagt aan het herstel van de economie. Een lagere pensioenpremie betekent namelijk dat mensen meer overhouden en dat leidt tot meer consumptie, een hoger bruto binnenlands product en uiteindelijk ook lagere werkloosheid", aldus Wiebes.

Waarborgen

Ook staatssecretaris Klijnsma (Sociale Zaken en Werkgelegenheid) is verheugd dat de Eerste Kamer nu akkoord is met de fiscale hervorming van de pensioenen: "Er ligt nu een mooi en evenwichtig pakket, voor alle generaties, waarmee we zekerstellen dat mensen een goed pensioen kunnen opbouwen. En dankzij de extra waarborgen die in dit wetsvoorstel verankerd zijn regelen we niet alleen dat de pensioenpremies die mensen moeten betalen omlaag kunnen, wat weer gunstig is voor hun koopkracht, maar zorgen we er ook voor

dat deelnemers en gepensioneerden meer inzicht krijgen in de kosten die de fondsen maken.”

Opbouwpercentage naar 1,875% (2^e pensioenpijler)

Met ingang van 2015 geldt een opbouwpercentage van 1,875% (voor pensioen op basis van middelloon). Hiermee kan in 40 jaar werken een pensioen worden opgebouwd van 75% van het gemiddelde inkomen. Diverse ingebouwde waarborgen zorgen ervoor dat de lagere pensioenopbouw doorwerkt in een daling van de pensioenpremie. Daarnaast blijft de aftopping van het pensioengevend inkomen ongewijzigd; op € 100.000 (in 2015). Voor mensen met inkomens die daarboven liggen, wordt het mogelijk om op vrijwillige basis fiscaal vriendelijk bij te sparen uit het nettoloon.

Gevolgen voor 3^e pensioenpijler (lijfrenten)

Ingevolge het aangenomen wetsvoorstel ‘Witteveenwet 2015’ wordt de jaarruimte voor lijfrenten in box 1 – in vervolg op de Wet verhoging AOW- en pensioenrichtleeftijd (Stb. 2012, nr. 328) – verder ingeperkt. Op grond van het aangenomen wetsvoorstel ‘Novelle Pensioenakkoord’ worden onder meer de opbouw- en premiepercentages van het Witteveenkader verder herzien. Dit heeft ook weer gevolgen voor de formule van de jaarruimte voor lijfrenten.

Wijzigingen in formule jaarruimte

Op basis van het wetsvoorstel ‘Witteveenwet 2015’ zou het maximumpremiepercentage aanvankelijk worden verlaagd naar 12,7%, maar op grond van het wetsvoorstel ‘Novelle Pensioenakkoord’ wordt dit percentage uiteindelijk naar 13,8% verlaagd (*voor 2014 is dat percentage verlaagd van 17% naar 15,5%*).

Voorts wordt op grond van het wetsvoorstel ‘Witteveenwet 2015’ de maximumpremiegrondslag afgetopt op een pensioengevend inkomen van € 100.000 (vóór toepassing franchise).

Ingevolge laatstgenoemd wetsvoorstel zou de vermenigvuldigingsfactor in de formule van de jaarruimte (imputatieregeling) aanvankelijk worden verlaagd tot 6,4, maar op grond van de ‘Novelle Pensioenakkoord’ wordt dit percentage uiteindelijk tot 6,5% verlaagd (*voor 2014 is die factor verlaagd van 7,5 naar 7,2*).

Ten slotte wordt de formule van de jaarruimte gewijzigd in die zin dat het wettelijke aanpassingsmechanisme op de jaarruimte zal worden aangepast bij stijging van de fiscale pensioenrichtleeftijd.

Nettolijfrente in box 3

Met het wetsvoorstel 'Witteveenwet 2015' wordt bovendien een (vrijwillige) spaarfaciliteit voor inkomens boven de aftoppingsgrens van € 100.000 middels een nettolijfrentevariant geïntroduceerd. Op basis van deze nieuwe spaarfaciliteit is de waarde van een aanspraak op een nettolijfrente vrijgesteld in box 3, terwijl de uit die aanspraak voortvloeiende uitkering niet belast is in box 1.

Bij 'onregelmatige' handelingen met de nettolijfrente, zoals afkoop en vervreemding van het recht, vervalt de vrijstelling in box 3 voor de volledige aanspraak. Dit acht het kabinet echter onvoldoende om te voorkomen dat de nettolijfrente wordt opgenomen voor andere (bijvoorbeeld consumptieve) doeleinden. Het kabinet wil dat het genoten box 3-voordeel wordt teruggenomen (anti-misbruikbepaling). Daarbij is het kabinet van plan uit te gaan van een forfaitaire benadering. De anti-misbruikbepaling in box 3 zal nog worden uitgewerkt in een (nader) wetsvoorstel.

Bron: <http://www.rijksoverheid.nl/ministeries/fin/nieuws/2014/05/27/eerste-kamer-stemt-in-met-fiscale-hervorming-pensioenopbouw.html> aangevuld door Erik van Toledo (FSL)